

VEGYES.

† **Tamedly Mihály.** Amikor a berlini Collegium Hungaricum igazgatói székéből az ujonnan szervezett miskolci tankerület élére került, tankerületének iskolái személyében a magyar kultúra hivatott diplomatáját, az európai látókörű, nagy képességű tudóst, a pompás összefoglaló erővel bíró szervezőt és a munkára indító ritka képességekkel megáldott vezetőt üdvözölték. És Tamedly Mihály meg is felelt a várakozásnak. Új munkakörében is nagy alkotónak bizonyult. Az ő szervező, vezető és alkotó képessége biztosította az új tankerület és az újjászervezett tanügyi közigazgatás százfelé ágazó, bonyolult szervezetének zökkenésmentes, tökéletes megszervezését. E nagy munka mellett arra is volt gondja, hogy-miként 10 éven át a berlini Collegium Hungaricum ifjúságának-tankerülete minden pedagógusának valósággal atyja, vezetője, tudományos irányítója legyen s ezzel megteremtse a vezetése alatt álló nevelők táborának lelki összhangját is. Itt végzett nagy munkájának elismeréseképpen nyert megbízatást a felszabadult kassai tankerület megszervezésére, de alig foglalta el új állását, a könnyörtelen halál megállította munkájában. Korai elhunyt az egész magyar nevelői rend nagy vesztesége.

Halálozás. A Délmagyarországi Nevelők Egyesületének egyik kiváló, értékes tagja, *dr. Kovátsné Szekerke Irén*, Szeged-belvárosi községi elemi leányiskolai tanítónő hunyt el tragikus hirtelenséggel f. évi szeptember 30-án. Nemes idealizmusból fakadó ügyszere-ttel három évtizedet töltött a nevelés-oktatás szent ügyének szolgálatában Életpályája minden vonatkozásában a rajongó magyar úrnő, a tisztalelkű magyar úriasszony példaképeként ragyogó emléket hagyta hátra. A nevelői munka terén előharcos, a becsület mezején egész ember volt. Október 2-án temet-

ték el a Szeged-rókusai temetőben. Tiszteletőnének, kartársainak és tanítványainak mélyeséges részvéte kísérte. Tanítótes-tülete nevében *Szűszné Kain Vilma* igazgatónő, a Délmagyarországi Nevelők Egyesülete és a Szegedi Tanítói Járaskörnevében *Botond Lajos* igazgató-tanító, a Járaskör elnöke búcsúztatta az elhunytat.

Új oktatófilmek. Jelentős lépéssel haladt előre a VKM oktatófilmek ügye a folyó tanév kezdetével: 51 új filmet bocsátott az ország iskoláinak rendelkezésére az Oktatófilm Kirendeltség. A filmek jegyzékét szemügyre véve, örvendetes jelenség a magyar tárgyú és magyar gyártmányú — tehát magyar szempontú — filmek megszorodása. Szegeddel két, Péccsel és környékével három, Székesfehérvárral, Sátoraljaúj-hellyel, Széphalommal, Tápéval, az erdélyi magyarokkal egy-egy film foglalkozik. Ezek mellett a hazai tanulók számára elsődlegesen fontos témák és nyugateurópai tájak feldolgozását tartalmazza a jegyzék. A filmek igénylése és visszaküldése változatlan; kissé nehézkes az adminisztráció, de minden-esetre hozzáférhető ez a fontos tanszerek eszköze a vidéki iskolák számára is.

— ami —

A második népművelési előadó-és faluvezetőképző tanfolyam Szegeden.

Szeged szab. kir. város Népművelési Bizottsága, karöltve a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesülettel az idén is megrendezte a népművelési előadó-és faluvezetőképző tanfolyamot.

A tanfolyam ünnepélyes megnyitása július 31-én a városháza közgyűlési termében volt dr. Tukats Sándor főispán és a nagy számmal megjelent előkelőségek jelenlétében.

Dr. Pálffy József polgármester, a Szegedi Népművelési Bizottság elnöke rá-

világított arra, hogy ezt a tanfolyamot is az országépítő *szegedi gondolat* hívta életre, hogy elősegítse az új magyar élet kialakulását a falvak, tányák világában. Szeretettel üdvözölte a tanfolyam hallgatóit s meleg szavakkal köszöntötte a visszafoglalt területekről jött 20 hallgatót, akik Szeged hívó szavára örömmel jöttek, hogy megismerhessék a magyar társadalmi nemzetnevelési munkát.

Kiss Károly tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő tolmácsolta a vallás- és közoktatásügyi minisztérium üdvözlését, majd a magyar népművelés multját, lényegét és célkitűzéseit ismertette.

Dr. Zsindely Ferencné Tüdős Klára, „Népi értékeink és szépségeink védelme és ápolása“ címen tartott nagyszerű, új szempontokat nyújtó előadást.

A tanfolyamon előadók voltak még:

Ablánczy József népművelési titkár:

a) Ismeret- (tárgy) körök a népművelésben.

b) Analfabéta, alapismereteket-terjesztő és népművelési tanfolyamok.

Dr. Bálint Sándor egyetemi m. tanár, tanítóképző intézeti tanár:

a) A magyarság-tudomány. (Hungarológia.)

b) A néphagyományok szerepe a népművelésben.

Babiczy Ede iparostanonciskolai tanár: A falu cserkészete, a gyermekszórakoztatás.

Bognár Elek színművész:

a) Az előadás művészete.

b) A szónoklás művészete.

c) A vita szerepe a népművelési előadásokon.

d) A műkedvelői előadások rendezőjének teendői.

e) A műkedvelői előadások rendezése.

Füzessy József áll. tanító: A történelmi ismeretek szerepe a népművelésben.

Gulácsy Béla Szeged város főkeresztése: A házikert, tekintettel a népelelmezésre.

Dr. Havas Imre, Csongrád vm. m. kir. tiszti főorvosa: Az egészségügyi ismeretek és nevelés a népművelésben.

Hübner József népművelési titkár:

a) A népművelés pedagógiája.

b) A helyes népművelési előadás.

c) A műkedvelői előadások a népművelésben.

d) Az ünnepélyek szerepe a népművelésben.

e) A szabadidő mozgalom.

Dr. Ikrényi Bertalan keresk. és iparkamarai fogalmazó: A közgazdasági ismeretek a népművelésben.

Kaffka Károly, az Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség ügy. alelnöke: A népművelés szerepe a „Nyaraljunk Itthon“ mozgalomban.

P. Kerkai Jenő S. J. főiskolai tanár; A falu megszervezése az ifjúsági egyesületeken át.

Dr. Kéler György, a Hangya Szövetkezet igazgatója: A szövetkezeti gondolat a népművelésben.

Dr. Kogutowicz Károly egyetemi ny. r. tanár:

a) A szülőföld és honismertetés a népművelésben.

b) A falukutatás, illetőleg falúszervezés.

Kubissy Mária okl. táncitanárnő: A magyar tánc.

Lung Mihály, a szegedi hatósági munkaközvetítő és a közp. népjóléti nyilvántartó hivatal főnöke: A szociális gondolat és a szociális munka.

Dr. Mandola Aladár ny. tanítóképző-intézeti igazgató:

a) A lélekműveléssel kapcsolatos problémák.

b) Az irodalom szerepe a népművelésben.

c) Az esztétikai nevelés a népművelésben.

P. Oslay Osváld ferencrendi szerzetes: A vallás-erkölcsi nevelés a népművelésben. (Katolikusoknak.)

Dr. Pataky Mária tanügyi titkár:

a) A dal és zene szerepe a népművelésben.

b) Az érzelmi és kedélyélet ápolása a népművelésben.

Seress Zoltán ref. lelkész: A vallás-erkölcsei nevelés a népművelésben. (Protestánsoknak.)

Tanay Magda tanárnő, székesfővárosi népművelési szakelőadó:

a) A népművelés nőnevelési problémái.

b) Nőnevelési tanfolyamok.

Tantó József népművelési titkár:

a) A népkönyvtárak.

b) A népművelés segédeszközei.

Vitéz Szili Török Imre főiskolai tanár:

a) Mezőgazdasági ismeretek a népművelésben.

b) A törpe- és kisbirtokos gazdálkodása.

Tuskó László áll. el. iskolai igazgató:

a) A társadalmi ismeretek szerepe a népművelésben.

b) A katonai szellem ápolása a népművelésben.

Veress József áll. el. iskolai igazgató: Korszerű tanfolyamok a népművelésben.

Vécsy Elemér népművelési titkár: Az állampolgári nevelés a népművelésben.

Vizy Marianna zöldkeresztes védőnő-képzőintézeti főnökhelyettes: A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat.

Volty István tanár:

a) A népi játékok.

b) A szavalókórusok.

Gyakorlati népművelési előadást tartottak: vitéz *Potyondy Imre* áll. el. iskolai igazgató: „A falu, tanya légmentes” címen, és *Énekes László* áll. tanító: „Mit olvassunk” címen.

A korszerű szabadidő mozgalom céljait szolgálták a *Szegszárd Boldizsár* testnevelési tanár által vezetett szabadtéri sport-játék délutánok, amelyeken a tanfolyam hallgatói a falusi ifjúság által is játszható játékokat tanulták meg.

A szabadidő mozgalom céljait szolgálták a tanulmányi kirándulások is. Az

első kiránduláson a tanfolyam hallgatói Pusztaszerre (Sövényháza községben, Csongrád vm.) Árpád szobrához zárandokoltak el, ahol *Bátkay Ilona* balmazújvárosi tanítóno mondott ünnepi beszédet, *Oberth Kálmán* érsekújvári népművelési titkár Mécs László: „Hiszek a vérszerződésben” c. versét szavalta el. *Weszelovszky László* áll. tanító pedig az anyaországba visszakerült faluvezetőket köszöntötte. Végül *Tuskó László* áll. el. iskolai igazgató „A pusztaszeri oltár előtt” c. költeményét szavalta el.

A tanfolyam hallgatói más kirándulásokon a szegedi tanyavilágot látogatták meg. Megtekintették a szegedi szabadtéri játékokat is. A szabadidő mozgalom céljait szolgálták a hallgatók által búcsuzóul rendezett vidám tarka-est is.

A tanfolyam befejezése augusztus 13-án volt, am. kor a vallás- és közoktatásügyi minisztérium megbízásából *Nyáry György* f. keresk. isk. c. főigazgató magasszárnyalású beszéddel rekesztette be a tanfolyamot.

A tanfolyam hallgatói a vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendelkezésére, a tanfolyam látogatásáról bizonyítványt kaptak.

Október 5—6-án tartotta az Egri Nevelők Köre Egerben kétnapos tanulmányi értekezletét, melyet az elnöklő Somos Lajos dr. tanítóképzőintézeti igazgató szervezett meg és amelyen a helyi előadókon kívül, mint meghívott előadók: Várkonyi Hildebrand dr. és Cser János dr. is részt vettek.

Somos Lajos dr. elnöki megnyitójának központi gondolata az eddigi magyar nevelés fogyatékoságainak vizsgálata volt. Az alapvető hibát itt éppen abban látja, hogy nevelésünk *nem volt magyar nevelés*. A népi erők elvesztek az iskola nagyrészt idegen gyökerű kultúrhatásai következtében azokból, akik a népből felkerültek. A népi és művelt rétegek idegenül állnak egymással szemben. Tantervében, módszerében, célki-